GIFT

Presented
by
Nawab Syed Aizaz Rasul Saheb
Taluqdar, Sandila
(Hardoi)

LIBRARY

بسم الله الرحمن الرحیم

جامع الفواید

حمد نامحدود حکیمی را که بقانون حکمت و کامل الصناعة رحمت دوافع النوائب المرض و روافع اصناف اعراض علت الکوه و نعمت لعماده و درود نامعدود رسولی را که حاوی رسالت و زبده نبوت طبیب عیوب امت شفای صدور ملت است صلی الله علیه و آله و اصحابه اجمعین الی یوم الدین **و بعد** چنین گوید ضعیف و کمینه نحیف المستقی بشفاء النافع الحبیب و شفی ابن محمد یوسف الطبیب ستر الله تعالی عیوبه و عفو ذنوبه که چون بتوفیق حضرت فیاض رساله علاج الامراض که علاج هر مرض را در دو هر غرض در ورقی مسطور است بصورت اتمام و سمت انتظام یافت و بشرف مطالعه بعض از فضلای نامدار که از آن میرزا این ضعیف بمقدار التفاتی [illegible] گردید اشارت فرمودند که کتابی منقحات و طریق ترتیب مرکبات [illegible] رساله مبین و معین نسیا ما از دواید فراید و فراید فواید از علاجات امراض و امار

نمبر شمار (۴)
۳۵۷

Acc

Presented
by
Nawab Syed Aizaz Rasool Saheb
Taluqdar, Sandila
(Hardoi)

جامع الفوائد (۱)

~~[illegible]~~

~~[illegible]~~

ACC NO
~~704~~

JAMIA HAMDARD CENTRAL LIBRARY NEW DELHI
ACC No. 2570
Date 22-3-05

ملاء از اشربه می طلب شراب نارنج نه و از اغذیه کشک بود ماش اگر صفت
ملاء مذکور صندل سفید نیم مثقال در نیم پیاله آب کشنیز تر حل کنند و بخورند کتابی
بلاد مجرد صفت شربت نارنج قند سفید هشتاد مثقال صاف کرده یعنی کف
برداشته و نزدیک قوام آورده بجوشانند تا نیک غلیظ شود دیگر از آن
گیرند بیست مثقال آب نارنج اضافه نموده هر صباح یک قاشق در هفت قاشق
آب حل کنند و ناشتا میل نمایند اشاره مسهلاتی که در امراض صفراوی باید
داد و بعد از نضج صفرا و ظهور نشان از صفای قاروره و غیره صفت
منضج که تربنده صفرا بود بنفشه و کلیخ و تخم کاسنی نیم کوفته از هر یک دو مثقال
آلوی بخارا پنج عدد و سپستان بیست عدد همه را در یک پیاله آب جوش دهند
تا به نیم آید صاف کنند لقند سفید تربنده کرده نیم گرم بیاشامند و غذا آب نخود
نیم کوفته مانند مقز و مرغ جوان یا گوشت نقلی کشنیز یا اسفناج قیمه آنچه باید
کنند و در روز دارو لی قیمه خورند رباعی بیماری را که باشد ز صفرا ابتدا باید که خورد
زبهر دفع صفرا یا حب بنفشه یا نقوع مسهل یا آب انار شیرین صفت اطلاع
حب بنفشه ده درم تربد یک درم رب السوس و پوست هلیله زرد از هر یک نیم
مثقال همه را کوفته و بیخته با آب خمیر کنند و حب ها ساخته در سایه نشست

Jamia Hamdard Central Library
Acc No. 2570
Date 22.3.05
Presented by Nawab Syed Aizaz Rasool Sahab Taluqdar Sandila (Hardoi)

اعراض وغیرها باید نوشت تا از مطالعه آن کافه انام از خواص و عوام مستفید و بهره
مند گردند لاجرم عنان قلم بصوب این مرقوم که بجامع الفوائد موسوم است معروف
گشته امیدواری بعنایت بعلیت باری عز شانه آنست که جز اصغا و عین
رضا مقرر و منظور گردد والان وقت الشروع فی المقصود بعون الملک المعبود

علاج امراض مطلقا صداع خواه بسبب خلطی از اخلاط بود خواه دیگر حسب رباعیه درد سر
رباعی ای دیده ز درد سر دلت رنج و عنا ۔ ترک حرکت کن طلب راحت را ۔
خطمی بنفشه و سبوس گندم ۔ مجموع بجوشان و در آتش نه با **صفت** باتشویه مذکوره گل
خطمی و بنفشه از هر یک مشتی سبوس گندم سه مشت همه را در یک کاسه آب جوشانیده
تا به نیمه آید نیم گرم بانشویه کنند **صداع دموی** یعنی درد سر که از خون باشد علامتش سرخی چشم
و روی و شیرینی دهانست **رباعی** ای درد سرت گشته از خون پیدا ۔ گر سرتو را بلی
رنگ سرخ رویت ۔ شربت گلاب و قند آب لیمو ۔ ترتیب کن و ماش هم
و عدس ساز غذا **صفت** ترتیب شربت مذکور قند سفید ده مثقال در هفت
چتانک آب حل کرده صاف کرده نیم چتانک گلاب و یک چتانک آب لیمو اضافه نمایند
و بنبات لسته رغبت نمایند **صداع صفراوی** یعنی درد سر که از صفرا بود و علامتش تلخی دهن
و زردی چشم و درد سخت **رباعی** درد سر تو اگر بود از صفرا ۔ صندل مکی بآب گشنیز

Jamia Hamdard
قسم المخطوطات

از هر یک نیم مثقال همه را نیم کوب کرده در یک پیاله و نیم آب بجوشانند

تا به نیمه آید صاف کنند و پنج یا ده مثقال روغن زیت یا گل به آن اضافه نموده بجوشانند

تا روغن بماند صفت طبیخ بادیان بادیان نیم من در یک پیاله و نیم آب جوشانند

تا به نیم آید صاف کنند و به ده مثقال شهد یعنی عسل شیرین کرده نیمگرم بیاشامند

بیان مسهلاتی که در بیماریهای بلغمی باید داد بعد از نضج بلغم و ظهور آثار آن از اعتدال

قوام قاروره وغیره صفت منضج و برنده بلغم بادیان و بادرنجبویه و زوفا

و برسیاوشان از هر یک دو مثقال انجیر پنج عدد همه را در یک پیاله آب

جوشانند تا به نیمه آید صاف کنند و ده مثقال گلقند در آب آن حل کرده

و صاف کرده نیمگرم اختیار فرمایند و غذا نخود آب کنند صفت گلقند عسلی برگ

گل سرخ تازه نیم کوفته بیک من عسل آمیزند و چهل روز در آفتاب نهند

یا برگ گل خشک نیم من بکوبند و بگلاب تر کرده نزدیک به دو ساعت

بگذارند و یک پیاله عسل آمیخته دو سه جوش دهند تا غلیظ از بلغم اگر ترا موجب شد

پیدا شود از آن نیز بیش که از گلقند منت سلاز باد و اخراج کند حب اصطمخیقون

یا حب ایارج یا حب قوقایا صفت حب اصطمخیقون تربد صبر سقوطری حب النیل

از هر یک نیم درم سقمونیا و پوست هلیله زرد از هر یک دو نیم درمی تخم حنظل

و تخم